

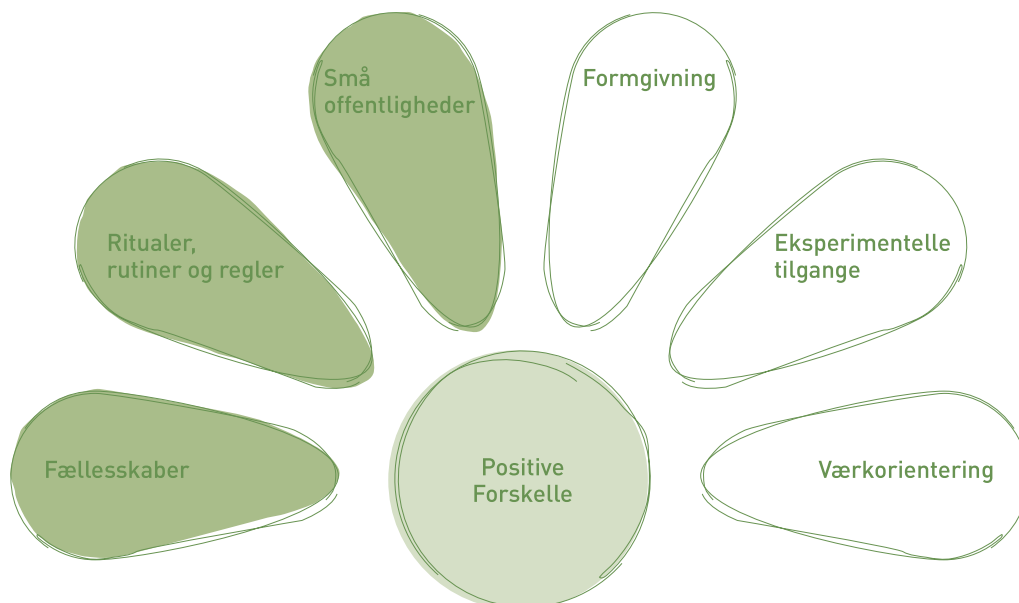
INDSATSOMRÅDE: ARBEJDE MED KUNST I ET OPGANG2 KUNSTVÆRKSTED

I grundforløbet indgår den unge i et af Opgang2s tre kunstværksteder: Billedkunst, Rum & Kunst eller Musik, hvor fokus er på, at deltageren igennem arbejdet på værkstedet udvikler sig fagligt, personligt og socialt. Center for Ungdomsforskning har i 2017 udgivet bogen *Når kunst gør en forskel*, som baserer sig på evaluering af fem indsatser i Danmark, som bruger kunst og kultur som en arena for en social indsats overfor unge på kanten. Opgang2 Ungdomsspor er en af disse indsatser, hvorfor værkstedsarbejdet i Opgang2 her præsenteres gennem en ultrakort gennemgang af CEFUs forskning:

Når kunst gør en forskel indeholder en systematisk analyse af de elementer i kunstprojekter, der medfører en positiv forandring for deltagerne. I bogen anvendes og udfoldes begrebet 'repertoire-forskydninger', som er knyttet til de hverdagslivskontekster, som projektet udstikker. CEFU identificerer og beskriver fire forskydninger i deltagerens orienterings- og handlemønstre, nemlig:

- At forstå og stå ved sig selv
- At bearbejde følelser
- At mestre opgaver
- At strukturere hverdagen

Nedenstående figur (CEFU 2017) tegner et billede af de elementer i kunstprojekterne, som medfører en positiv forandring for deltagerne, og hvordan de hænger sammen med repertoireforskydningerne og det samlede udbytte af kunst- og kulturprojekterne.

De tre blade i halvblomsten, placeret i figurens venstre side, definerer socialpædagogiske elementer; mens de tre blade til højre, definerer elementer, som indgår i de kunstneriske processer.

Hvert element bidrager på forskellig vis til de positive forskelle/repertoireforskydninger for deltagerne, der skal ses som et resultat af samspillet mellem elementerne.

I Opgang2s kunstværksteder er der et kontinuerligt fokus på at opbygge og styrke fællesskabet mellem de unge på værkstedet, ligesom ritualer og rutiner har en stor betydning (fx tjek-ind, tjek-ud, pauser på samme tid hver dag o.l.) Dette bidrager til at skabe struktur i hverdagen hos den enkelte.

Små offentligheder refererer både til, at man internt på kunstværkstedet kontinuerligt viser hinanden de værker, man arbejder på og refererer til, at der i Opgang2 er en stor tradition for at vise de unge deltageres arbejde frem i eksterne fora. Disse tre elementer bidrager til at skabe rammesætninger og tilhørsforhold. (CEFU 2017)

I de kunstneriske processer står formgivning centralt som det element, hvor de unge deltagere opnår selvfor-glemmelse og selvmanifestation; hvor de så at sige slipper det, der er svært og samtidig afsøger og giver form til oplevelser og følelser. Dette giver tilgang til en større accept af sig selv og den situation, man befinder sig i; ligesom det giver oplevelser med at forstå og stå ved sig selv på nye måder.

Formgivning er tæt forbundet til eksperimentelle tilgange, som arbejder med et læringsrum, hvor der ikke er rig-tigt og forkert, men hvor man må prøve sig frem. Eksperimentelle tilgange gør derved op med en præstations- og nulfejlskultur, som en del unge oplever har bidraget til at udgrænse dem fra uddannelsessystemet og ungefælles-skaber. I denne type refleksive rum styrkes og kvalificeres de unges tillid til sig selv og til at kunne planlægge og udføre de ofte komplicerede handlinger, som kunstneriske processer involverer. Og giver de unge erfaringer med at mestre opgaver og tro på egne mestringsmuligheder.

Værkorientering, altså at alle unge kontinuerligt arbejder på et konkret værk, ansporer til at være ambitiøs og målrettet. Og værket som et eget-defineret endemål betyder, at de unge oplever, at det i sidste ende er dem selv, evt. sammen med de andre deltagere, som bestemmer, hvilken retning arbejdet skal tage. Dette giver igen erfa-ring med at forstå og stå ved sig selv.